

Põhjakotkas

Nr. 1.

Väljaandja N. K. Sakalamaa Viljandi malevk. staap.

Noored!

Juhtige vanemate
tähelpanu sellele,
et kõige kasulikum

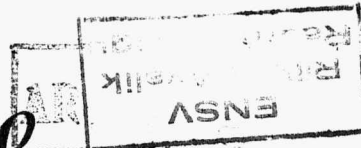
pühade kingi

ostukoht on

Wiljandi E. Põllu-
meeste Seltsi Kaub.

Osakond

ja harukauplused.

Põhjakotkas

I aastakäik.

Nr. 1.

1931.

Saateks.

30. novembril pühitseb noorkotklus oma esimest aastapäeva.

Nagu iga algus raske, nii ka noorkotklikus liikumises on esimene aasta kulunud sihtide rajamisele ja organisatsiooni alustugede kindlustamisele.

Käesolevaga saadab Noorte Kotkaste Viljandi malevkond välja oma kuukirja esimese numbriga — „Põhjakotka“.

„Põhjakotkas“ käsitatakse ka mitmesuguseid noorkotväljendada omi mõtteid avalikkuse ees — kasvatada eneste iseteadvust. Joonistamisega arendavad noored kunsti ja ilutunnet.

„Põhjakotkas“ käsitatakse ka mitmesuguseid noorkotkalikke üldtähtsaid küsimusi, sellepärast on see eriti vajalik juhtidele ja päälikutele.

Iga malevkond, rühm, telligu „Põhjakotkas“.

Sakalamaa noorkotkad! Eesti esimene noorkotkaste rühm sündis Sakalamaal. See on sakalamaalaste energiapüüetel sirguda tublideks isamaalasteks!

Malevkonna staap.

Noorkotkas, mis viib sind elus edasi?

Dr. Jaan Vares.

N. K. Viljandi malevk. vanem.

Elu on rikas raskustest. Ühel kui teisel alal, olgu see koolitöös ehk pärastises elus on tihti ees raskusi, mis mõtlema panevad ja tegevustahet rikuvad. Kes aga edasi tahab jõuda, kes tahab saada võitjaks — peab raskustest üle saama.

Seltsiline, keda meil elus alati vaja, on p ü s i v u s. Siia kõrvale säetakse küll ka andekust, kuid minu arvates ei ole andekus eluvõitluses mitte nii tähtis argument, kui seda on püsivus. On muidugi hää, kui need kaks seltsilist mõlemad inimesega kaasas käivad, kuid seda on harva, pean ütleva, vägagi harva.

Herman lila.

„Põhjakotka“ toimkonna karikaturist.

Andekus ise on püsivuse vaenlane. Kus on andekust, seal ei ole harilikult enam püsivust, kuna andekus harjutab ära püsivuse. Keskmiste annetega, püsivuses arenenud inimene lööb elus läbi ja juhib tagajärjerikkalt oma ja sagedasti ka teiste tööd.

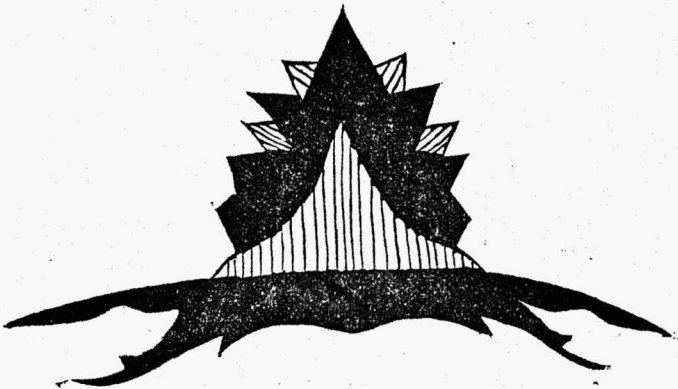
Inimese häädest omadustest eluvõitluseks on küll esimesel kohal püsivus. Püsivust on eestlases palju. Ajaloo-

line võitlus eluraskustega on arendanud eestlases selle omaduse silmapaistvaks. Ekslik oleks aga arvata, et see omadus, olles pärandatav, läheb nüüd põlvest põlve, ilma et järeltulejail tarvis oleks seda iseloomu omadust eneses ikka jälle uuesti ja uuesti arendada. Meie näeme nii tihti, et lastel ei ole enam seda püsivust, mis oli vanematel. Vanemad tegid püsivalt tööd ja kogusid varandust, kuid lapsed pillavad selle kiirelt läbi. Lastel ei olnud püsivat töötahet, nad ei olnud seda oma vanematelt mitte pärinud. Ei olnud töötahet eneses ka mitte arendanud — nad lootsid vanemate jõukuse peale ja arvasid ilma püsiva tööta läbi saada.

Kes tahab varustatud olla püsivusega, peab seda ise endas arendama.

Tähtsam aeg püsivuse arendamiseks on kasvamise aeg. On tarvis, et peale koolitöö iseseisvalt ellu astudes on kaasas ka arenenud püsivus. Kui sagedasti kuuleme püsivuse asemel aga tüdimust. Ollakse tüdinenud õppimisest, oma ülesannete täitmisest, katsutakse ilma vaevata läbi saada igapäevasest tööst. Ei püsita rahulikult tunnis, ka mitte ettekannete aeg huviõhtutel. See kõik on püsivuse puudus. Ja puuduliku püsivusega ei ole pärastises elus midagi peale hakata.

Püsivust tuleb kasvatada, see ei sünni iseenesest. Noor-
kõhaste organisatsioon katsub selleks kaasa aidata.

Felix Reichmann.

Haukapoegade esitaja „Põhjakotka“ toimkonnas.

Sakalamaa pojad.

Sakalamaa sirged pojad.

Esirinnas alati.

Avanegu põrgukojad —

Julgelt ikka võitleme.

Sakalast on võrsund' poegi,

Poegi, vapraid, tugevaid.

Sakala on esirinnas,

Esirinnas alati!

Sellepärast, „Noored kotkad“,

Edasi ka püüdke te!

Kuni eesmärk kord teil koidab —

Edasi, veel edasi!

Lix (haukapoeg).

MÖTTETERI.

Millalgi ei sünni suuri asju ilma suurte takistusteta.

*

Ainult see teenib heategija nime, kes alati head teeb.

*

Julge päralt on maailm.

*

Ükski häda pole nii suur, kui kartus selle häda eest.

*

Kes püüab kõigest väest, saab üle igast mäest.

Hurtsikust keisrikotta.

Tee tõusmiseks on kõigile lahti. Inimene elab ilmas ainult kord ja seda korda ärgu jätku keegi kasutamata püüdmiseks — paremusele.

Kadunud kuulus leidur Alva Edison ütles: eduks on tarvis 99 protsenti tööd ja ainult üks protsent andekust. Püsivus viib sihile.

Toon alljärgneval vaid ühe näite, kuidas hoolas töö ja visa püüe viib kõrgele. Nimelt sakalamaalase.

Prof. Köleri sünnipaik.

Johann Köler sündis saunamehe pojana. Vanematel oli üheksa last ja nad olid nii vaesed, et ei suutnud lastele anda muud toitu, kui haganaleiba. Suurte raskustega võideldes sai Köler linna maaliselliks. Iseõppimise teel täiendas ta oma teadmisi.

Prof. Johann Köler.

Autoportree järele.

Tühjade taskutega läks ta Peterburki. Mitte ainult, et ta kopikata suure riigi pealinna sattus, vaid ta müüs sõiduraha saamiseks koguni oma palitu maha. Ilma rahata, ilma tööta, tühja kõhuga seista keset 3 milj. elanikuga suurlinna — see nõuab mehisust.

Aga vanasõna ütleb: kui meest ka mägi rusuks, ta siiski veel ei langeks puruks. Ja Kölerit ei rusunud eluraskuste mägi puruks. Ta lõpetas kunstide akadeemia ja tõsteti hiljem sama õppeasutise professoriks — ning kutsuti keisri tütrele maalimise õpetajaks. Keisrikotta jäigi ta oma elu lõpuni. . .

Johanna Kadarik
„Põhjakotka“ toimkonna liige.

Sügisöö.

Juba päevi pole selgunud taevas pilvedest.

Õöd pimedus võlub...

Õö ähvardav, kohutav... matnud looduse.

Iiling pillutab rahena vihma aknale.

Tuul vihaselt ulub.

Õudses pimedas, otsatus sügisöös

Maru võimsalt möllab.

Tuul manamas esile toone kurjemaid —

Hääli pilkavaid — oigavaid — naervaid — hulguvaid...

Kui hüljates vaikust:

Tuule lauludes hillitseb viha vaid aeglaselt;

Torm vaikineb, raugab.

Tuule kimedad toonid anuvaks vaovad

Öös-sünges halangud soigudes kaovad —

Kui surija oiged...

Tormilaps.

Suurim heategu.

Jaan Mikhelson.

N. K. Viljandi malevk. päälük.

*„Kas ema südant tunned sa,
Nii õrn, nii kindel muutmata.
Ta sinu rõõmust rõõmu näeb,
Su õnnetusest osa saab.“*

Liigutavad on need lauliku sõnad. Kes jõuab küll kirjeldada vanemate armastust laste vastu? Juba kätkis, kui oleme alles väetikesed, valvavad vanemad armastava südamega meie heakäekäigu eest. Sirgudes suuremaks, ikka vajame nende abi. Nad toidavad, riietavad, koolitavad ja ühe sõnaga — muretsevad meie eest kõik, mida iganes vajame.

Veel enam. Vanemad on laste eest isegi valmis oma elu ohverdama. Ajalehis läbistub selliseid vanemate eneseohverdamise näiteid küllalt.

Jaan Mikhelson.

Tuletame kas või meelde läinud suvel Narva-Jõesuus juhtunud kurba sündmust. —

Pühapäeva hommik. Salkkond väikseid poisse kavatsesid sõita paadiga merele. Vaevalt sada sammu kaldast eemale jõudes paiskas vali tuul noorte sõiduriista ümber. Osa neist, mitu vanemat poissi, oskasid ujuda ja suutsid endid päästa. Kuid mitut nooremat ähvardas külm haud.

Johannes Pärtla.

„Põhjakotka“ toimkonna liige.

Vahepeal olid poiste vanemad neid otsides ka merekaldale jõudnud ja nägid oma lapsi hädaohus viibivat. Üks isa, kellel kaks poega paadi ümberminekul merde olid kukkunud, ruttas ajaviitmata oma uppuvaile lastele appi. Lapsed suutsid endid kummuli olevast paadist kinni hoides veel vee peal hoida, kuid iga silmapilk ähvardas nende jõud lõppeda. Isa sai ühe poja kaldale toimetada ja asus teist päästma. Ta ujus juba teisega kalda poole — kuid jõud hakkas nõrkema. Vaatamata meeletikkudele pingutustele rauges ta käterammu ja ta — vajus...

Teised kaldal olivad suutsid siiski päästa poisi. Kuid millise hinnaga oli see noor elu päästetud? Armastaja isa verehinnaga...

*

Noorkotkad! — Kas olete kord ka mõelnud sellele, palju

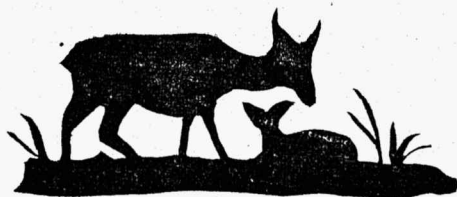
tänu võlgnete oma vanematele — isale, emale?

Tuletage meelde heategusid, mis vanemad teile teinud, siis leiате, et kuigi nad hallide igapäise elu raskuste ja murede kiuste vahest teie vastu kurjad on olnud või pahandanud, et südames soovivad nad teile ikka ja alati ainult head.

Ja kas siis pole meie õilsam kohus katsuda osakenegi vanemate vaevast tasuda juba nüüd, nende elu ajal? Argem jätkem vanemate vastu tänutunde avaldamist hiljaks. Peale surma ei tunne nad sellest enam rõõmu. Ja siis võib olla ei suuda kahjatsuski meid enam trööstida, et oleme oma ain-samate heategijate vastu halvad olnud.

Noorkotka seadus nõuab, et noorkotkas iga päev saadaks korda mingi heateo. Mõnigi noorkotkas kaebab, et teeks meelsasti mõnele head, kuid pole selleks juhust.

Kes nii mõtleb, see eksib. Olge oma vanematele, emale ja isale, sõnakuulelikud lapsed ja sellega teete suurima heateo, mida iiales võib ettekujutada.

Alice Süisberg.

End. „Põhjakotka“ toimkonna liige.

Noored Kotkad.

Kui noored kotkad sammuvad,
Neil taktis laul ja jalg;
Siis rõõmsa meele helinal,
Laul kõlab pilve all.

Me noored kotkad võimas rühm
Meil karta pole kedagi;
Las sirgume ja kasvame,
Me vahvad Eesti pojad.

Kui sirgub võimas noorte rühm,
Nii kaljukindlalt edasi,
Siis tulevastel' põlvedel
Eeskujuks rajat oleme.

Kui kodu kiusab vaenlane,
Siis kõigil ühis meel;
Ja võimsalt vastu läheme,
Me kestva püsiga.

Kui noored kotkad sammuvad,
Neil taktis laul ja jalg;
Ei tagane nad sammugi,
Kui vaev neid rusub teel.

Herb-Sa.

Esimese rühma sünd.

Sügisesed päevad, hallid ja udused. Sihitult lonkisin poriseil kõnniteil, arendades omi mõtteid. Oli ajajärk, mil olin vastuvõtlik igale mõttele ja tungile, mis tuli väljaspoolt ja võis lüüa segi kogu mu olemuse. Nii sattusingi — muidugi ideist mõjutatuna — noorkotkalikult mõtlevate isikute hulka. Keegi endine noorsepp viis mind esimesele koosolekule. See koosolek säilis ilusamaina ja huvitavamaina kogu mu järgnevate koosolekute pikas seerias. Nii palju üksmeelt, vaimustust, töötahet, nii palju kuumust ja karsket mõtlemisviisi. Ja sest, kui ka paarist järgnevast koosolekust osavõtjaist pidi loodama meie kohapäälsete üksuste juhtivad päälikud. Nii see kujuneski. Ja osa rühmade päälikuist on pärit neist koosolekuist.

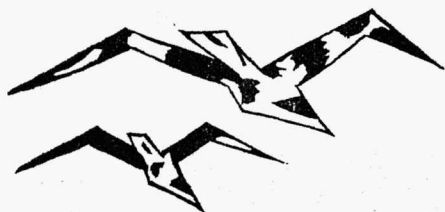
Vahepeal toimiti uusi valimisi ja ka vabatahtlikult on mõned päälikud kohilt lahkunud. Kuid kindel on see, et neist igauks, asudes töhe, oli võtnud kaasa niipalju tulist hõnga, mis hoidis neid palavikulises tegevuses vähemalt järgneva tegevusaasta-külma talve. Esimese rühma juhtide järgneva tegevusaasta — külma talve. Esim. rühma juhtide personaal moodustati 24. sept. 1930. a., s. o. enne kui noorkotkalik liikumine ametlikult tunnustamist leidis. Nii olid Viljandis noorkotkad juba enne tunnustamist olemas, ja teotsesid. See etteruttamine oli tingitud sellest, et alul oli kavatsus luua skautrühm. Needsamad isikud, endised noorsepad, kuulnud, et noorkotkad tekkimisel, jätsid skautrühma loomise ideed ja evisid noorkotklike mõtteid.

Rühm aga teotses esimeste energiliste juhtide all üürrike aega. Tekkis malevkond, oli juhte vaja, tekkis malev, oli juhte vaja ja esimese rühma juhtide personaal killustati. Esimene rühm anti uusisse juhtivaisse käsisse. Ka need juhid ei püsinud kaua — kotkas lahkus ja ühes temaga ka osaliselt rühmastaap. Jälle määrati uus kotkas. See juba jäi kogu tegevusaastaks ja kogus enda ümber ka teguvõimsa rühmastaabi.

Rühm oli oma algpäivil suurim ja teguvõimsam malevkonnas. See oli uus vägev algatus, mis pani noored tuksuvail südameil ruttama endasse, küsimata, vaidlemata, kahtlemata. See algatus oli tulimeri, ta küttis noori ja nende hinged sütti-

sid. Sütitada võib noori igasugune uus algatus, on tähtis vaid, kui võrt praktiliselt ta suudab kõita noori, kui võrt hoida leegil lõõmavaid hingi, pakkuda neile tööd, naudingut, lõbu. Ja see algatus suutis.

Noorile on tarvis näidata tööd, praktiliselt, nad evivad määratud jõudu seda teha — neile vaid tarvis on näidata, nad pärastpoole suudavad isegi. Jäab soovida, et leek hinges ealeski ei kustuks — teda on tarvis hoida lõkkel vägeval.

Seilest märgist meid tuntakse.

„Tere Mikk! Kuhu sa lähed?“

„Tere, tere! Lähen koju. Meil oli täna õhtul noorkotkaste III rühma koosolek. Tulen just säält. Miks sa ei tulnud koosolekule?“

„Ei saanud. Emal oli tegemist ja mina pidin kodus väikese Liisi seltsis olema. Kas oli säääl midagi erilist?“

„Oli küll ja väga huvitavat päalegi.“

„Jutusta siis mulle ka.“

„Kas mäletad, kui meil oli möödunud sügisel kõne noorkotkaste liikmete märgist?“

„Mäletan, kuid siis?“

„Vaata malevkonna sekretär kirjutas sellest Tallinnasse noorkotkaste päästaapi ja palus, et ka noorkotkastel võiks olla oma märk. Ja hiljuti oli tulnud sekretärile vastus“.

„No küll on huvitav. Mis talle vastati?“

„Päästaabi sekretär teatas, et neid märke saab tellida päästaabist.“

„Millised nad on?“

„Oota nüüd kuni ma jõuan seletada. See on väiklane

märk ja kujutab kotkast ja selle all on lause: „Alati valmis!“

„Noh, mina tellin kohe omale sarnase märgi“.

„Oota ometi, ega neid nõnda ei tellita. Sekretär kogub tellimised kokku ja saadab päästaapi ja sealt saadetakse kõik märgid tema kätte.“

„Mis need märgid maksavad?“

„Iga märk maksab ainult 55 senti.“

„Oh kui lõbus siis on, igal noorkotkal on oma märk, millest neid tuntakse.“

„Ka minu arvates on see tore.“

„Kuid nägemiseni, Ants, tunnid on alles õppimata ja minu arvates see märk kohustab olema igapidi hää ja eeskujulik.“

„Seda minagi arvan. Huvasti Mikk ja palju tänu teate eest.“

Noorkotkad !

Lugege „**OMA MAAD**“,
sest sealt leiate alati kirjeldu-
si noorkotkastest, üksikute rüh-
made tegevusest, kawatsustest
jne

Tehke „O m a M a a'st“ wäl-
jalõikeid albumite koostamiseks
noorkotklusse puutuwate küsi-
muste kohta.

Noorkotkad !!!

Kõige soodsamini ostate omad tar-
bed, nagu: kooliraamatud, vihud,
kaustikud, tindid, tuschid, suled,
pliiatsid, värvid, joonistuse paberid
ja kõik muud kooli- ja kirjatarbe-

Karl Raudjala

raamatu- ja kirjutusmaterjali kauplusest
Viljandis, Lossi tän. 22. Sakala Panga majas.

